

Sociaal cultureel werk

1. Waar?

CVO Vormingsleergang voor Sociaal en Pedagogisch Werk-Gent vzw, Edgard Tinelstraat 92, 9040 St.-Amandsberg, 09 218 89 30, scw@vspw.be, www.vspw.be

2. Situering en klemtonen

Wil je je heroriënteren in je beroepsleven?

Wil je alsnog een diploma Hoger Onderwijs behalen en als sociaal-cultureel werker aan de slag gaan?

Werk je al in de sociaal-culturele sector maar wil je meer professionaliteit én een daarop afgestemd diploma?

Dan is het Graduaat Sociaal-cultureel werk iets voor jou !!

De opleiding loopt over **6 semesters**, met **1 lesdag per week**.

Elk semester kun je inschrijven voor 4 theoriemodules en 1 module waarin de praktijk wordt opgevolgd.

In de loop van de 6 semesters volg je **1 keuzemodule**.

Een modulaire opleiding geeft uiteraard heel wat trajectmogelijkheden.

De praktijkervaring loopt als een rode draad doorheen de opleiding.

Om aan de opleiding te kunnen deelnemen, is een relevante praktijkplaats dan ook een absolute voorwaarde.

Je moet er voldoende mogelijkheden hebben om de theorie te verwerken in opdrachten.

Als sociaal-cultureel werker ben je actief op het vlak van vorming, begeleiding en hulpverlening.

Je bent een bruggenbouwer tussen individuen, groepen en de samenleving.

Je kunt mensen activeren en motiveren om deel te nemen aan het maatschappelijke leven.

Je geeft maatschappelijk kwetsbare groepen een stem.

Je bent sociaal geëngageerd en houdt van projectmatig werken, zowel in team als zelfstandig.

3. Programma

SEMESTER 1

- **Sociologische vraagstukken**
Inleiding in de sociologie, maatschappelijke bepaaldheid van problemen, actuele items ...
- **Overzicht en historiek van het SCW**
Ontstaan en ontwikkeling van het SCW, invloed van historische evoluties ...
- **Communicatieve vaardigheden**
Het communicatieproces, eigen communicatieprofiel, basiselementen van communicatie, systematisch denken, interculturele communicatie
- **Geïntegreerde competentieverwerving 1**
De eigen praktijkcontext situeren, reflecteren op concrete praktijksituaties ... eigen competenties in relatie tot het beroepsprofiel
- **Praktijkmodule.**

Praktijkverkenning aan de hand van gerichte opdrachten.

SEMESTER 2

- **Psychologische vraagstukken**
Inleiding in de psychologie, specifieke sociaalpsychologische thema's ...
- **Identiteit van het SCW**
Verheldering van de sociaal-culturele methodiek, het aangeboden kader toetsen aan de praktijk ...
- **Geïntegreerde competentieverwerving 2**
Thema's uit de eigen praktijk als leermateriaal inbrengen, inzichten en methodieken integreren in de eigen praktijk.
- **Schriftelijke communicatie**
Inzicht hebben in het proces van informatieverstrekking, -verwerving en -verwerking, specifieke vormen van schriftelijke communicatie ...
- **Praktijkmodule**
Gesuperviseerde beroepspraktijk. In overleg met de mentor en praktijkdocent start de cursist zijn **individuele leeragenda** op.

SEMESTER 3

- **Filosofische en ethische vraagstukken**
Mensbeelden, maatschappij- en cultuurmodellen in hun historische en antropologische context, actuele sociaal- en politiek-filosofische thema's zoals individualisering en burgerschap, mensenrechten en zorgethiek ...
- **Oriëntatie op democratie en rechtstaat**
Basisbegrippen uit het burgerlijk recht, analyse- en zoekingsmethodieken over rechtsbronnen, de structuur van het rechtsapparaat ...
- **Groepswork**
Theoretische kadering vanuit de groepsdynamica, groepsvorming, rollen en posities in groepen, reflecteren op de eigen begeleidingsstijl, werken met specifieke doelgroepen ...
- **Educatief werk**
Verschillende leer- en vormingsprocessen en leerstijlen, de stappen van een

programmatieproces, educatieve activiteiten ontwerpen voor diverse doelgroepen

...

- **Praktijkmodule**
Gesuperviseerde beroepspraktijk. Opvolging individuele leeragenda.

SEMESTER 4

- **Organisatieleer**
Fasen in de ontwikkeling van een organisatie, organisatiecultuur, organisatieverandering, interventiemodellen voor organisatie-ontwikkeling ...
- **Samenwerkingsvaardigheden**
Vergaderen, conflicthantering, coaching ...
- **Situering SCW in een diverse context**
Positionering van de sociaal- cultureel werker, bespreking van het beroepsprofiel tegen het licht van een deontologisch kader onder andere via toepassingen van praktijksituaties ...
- **Cultureel werk**
Reflectie over het cultuuraanbod vanuit theoretische concepten, creativiteitskunde als invalshoek voor methodisch werk ...
- **Praktijkmodule**
Gesuperviseerde beroepspraktijk. Opvolging individuele leeragenda

SEMESTER 5

- **Sociaal-economische vraagstukken**
Actuele sociaal-economische items zoals actieve welvaartsstaat, begroting, globalisering ...
- **Cultuurbeleid**
Historische duiding in functie van het begrijpen van het huidige cultuurbeleid, onder meer staatshervorming, cultuurpact, beleidstendensen, actuele beleidsmaatregelen en hun invloed op het SCW ...
- **Gemeenschapsofbouw**
Verschillende manieren van veranderingsgericht werken vanuit de samenlevingsverbanden, vrijwilligersbeleid, de methodiek van de sociale actie ...
- **Participatie stimuleren // Creatieve processen opzetten**
- **Actueel Thema**
Afwerken individuele leeragenda en opstart eindproject

SEMESTER 6

- **Organisatierecht**
Situering van het organisatierecht, vzw-wetgeving, toepassing van de wetgeving op de eigen praktijk ...
- **Financieel beheer**
Financiële verslaggeving, begroting en budgettering, kosten-batenanalyse, financiering ...
- **Aspecten van leidinggeven**
Situatieel leiding geven, leiderschapstijlen, timemanagement ...
- **Geïntegreerde competentieverwerving 3**
Een geïntegreerde opdracht op basis van de competenties verworven in de verschillende modules en de praktijk
- **Eén keuzemodule volgens interesse**

4. Andere relevante informatie

In deze opleiding staat **de combinatie werken en studeren centraal**.

'Praktijk' zit als een rode draad doorheen de hele opleiding verweven en wordt permanent als leermateriaal benut. Je moet dan ook tijdens de hele opleiding een **relevante praktijkplaats** hebben, als beroepskracht of als vrijwilliger.

De cursist wordt aangezet om nieuwe inzichten, vaardigheden en houdingen naar de praktijk terug te koppelen en hierin te integreren. Zo wordt het handelen van de cursist gaandeweg geprofessionaliseerd.

In sommige modules wordt de praktijk binnengehaald door (gast)docenten die een specifiek aspect of domein uit het werkveld belichten.

Leren vanuit de dialoog staat centraal. De docenten scheppen een leeromgeving die de cursisten uitnodigt om verantwoordelijkheid op te nemen voor hun eigen leren en dit van de medecursisten.

In de praktijkmodules staan we expliciet stil bij de praktijkervaring; ze wordt gekaderd en verbonden met de theoretische en methodische kaders die de cursisten verwerven in de verschillende modules.

Zowel in de opleiding als in de praktijk ontwikkelt en versterkt de cursist de competenties die vereist zijn in het sociaal-cultureel werk.

Er is overleg tussen praktijk, opleiding en cursist.

5. Aantal uren praktijk

Gedurende de volledige opleiding verwachten we elk semester minimum 8u praktijk per week gespreid over het semester. In totaal gaat het over 150u per semester.

In het 2de, 3de en 4de semester verwachten we nog 100u extra. De cursist en praktijkplaats spreken samen af hoe deze extra uren best gepresteerd worden, bijvoorbeeld 2 dagen per week of eerder 1 dag per week in combinatie met taakgerichte aanwezigheden. Belangrijk is dat de cursist in totaal aan 250u praktijk per semester komt.

Het 5de en 6de vragen we opnieuw minimum 8u per week praktijk. Cursist, mentor en praktijkdocent bespreken samen of er nog extra uren nodig zijn in functie van het realiseren van het eindproject.

Een schematisch overzicht van het aantal uren praktijk per semester.

Semester 1 (8u/week, totaal 150u)

8u per week 'praktijkverkenning' met gerichte opdrachten, in totaal minimum 150u.

Semester 2 (8u/week + 100u, totaal 250u)

8u per week plus 100u vrij te presteren in de loop van het semester, in totaal minimum 250u. De cursist werkt aan zijn individuele leeragenda op basis van het competentieprofiel.

Semester 3 (8u/week + 100u, totaal 250)

8u per week plus 100u vrij te presteren in de loop van het semester, in totaal minimum 250u. De cursist werkt aan zijn individuele leeragenda op basis van het competentieprofiel.

Semester 4 (8u/week + 100u, totaal 250)

8u per week plus 100u vrij te presteren in de loop van het semester, in totaal minimum 250u. De cursist werkt aan zijn individuele leeragenda op basis van het competentieprofiel.

Semester 5 (8u/week , totaal 150u & eindproject)

8u per week, in totaal minimum 150u, eventueel aangevuld met praktijken nodig voor het uitwerken van het eindproject.

Semester 6 (8u/week , totaal 150u & eindproject) 8u per week, in totaal minimum 150u, eventueel aangevuld met praktijken nodig voor het uitwerken van het eindproject.

Werk je als vrijwilliger, dan sluit je een 'overeenkomst beroepspraktijk' af met de praktijkplaats.

Werk je als beroepskracht, dan bezorg je ons een werkattest van je werkgever.

In **welke sectoren** kun je op zoek gaan naar een praktijkplaats?

- Het jeugd(welzijns)werk: jeugd- en jongerenbewegingen, jeugdhuisen en jeugdcentra, gemeentelijke en stedelijke jeugddiensten, JAC'S, Jeugdwerk met bijzondere doelgroepen ...
- Volwassenenwerking: vormings- en ontwikkelingswerk in verenigingen, instellingen en diensten, basiseducatie, organisaties waar armen het woord nemen ...
- Etnisch-culturele minderheden: woonwagenbewoners, mensen zonder verblijfsvergunning, vluchtelingen, allochtonen ...
- Samenlevingsopbouw: buurt - en opbouwwerk, schoolopbouwwerk ...
- Thematische en/of projectmatige werkingen: Noord-Zuid, mensenrechten, natuur, milieu, preventie, mensen met een handicap, diversiteit ...
- Culturele centra, bibliotheken, Cultuur en Welzijn, Podiumkunsten
- Volkscultuur en Cultureel erfgoed.